

การตีความเรื่องเล่าเมืองนครราชสีมาและวิธีการแปลภาษาอักษรสู่การสร้างสรรค์ประติมากรรม
ในพื้นที่สาธารณะ

Interpretation of the Story of Naming the City of Nakhon Ratchasima
to the Creation of Sculptures.

ประสิทธิ์ วิชายะ
Prasit Wichaya

อาจารย์ ประจำภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Lecturer from the Department of Visual Arts Faculty of Arts and Cultural Sciences Mahasarakham University

Corresponding Author Email: prasit.w@hotmail.com

Received: 28 June 2022

Revised: 6 September 2022

Accepted: 8 September 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม 2. เพื่อศึกษาวิธีการแปลภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน และ 3. เพื่อสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามของรูปทรง สร้างความหมายและความรู้สึกต่อผู้ชม เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสังเกต และแบบบันทึก แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาที่แสดงคือความคิด จินตนาการ ความอบอุ่นของครอบครัว ความมีชีวิตชีวาของเรื่องเล่าที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของโครงการงานแสดงมหกรรมศิลปะนานาชาติ Thailand Biennale, Korat ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น 2) การศึกษาและวิเคราะห์วิธีการแปลภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์โดยวิธีการใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยยังคงมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลืออยู่ คือเรื่องเล่าของราชสีห์ร่องรอยคือหัวสิงห์ และขุนสิงห์หศาครร่องรอยคือรูปทรงใบหน้าผู้ชายและร่างกายผู้ชายที่กระโจนไปด้านหน้า และ 3) การสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามและความหมายของรูปทรงสัญลักษณ์ต่าง ๆ แสดงออกด้วยเทคนิค ดินเผาที่สื่อถึงพื้นถิ่นเมืองนครราชสีมา เรซินใสที่สื่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และองค์ประกอบโดยรวมของผลงานที่กำหนดให้อยู่ในบ่อน้ำทรงกลมและมีต้นไม้ที่ร่มรื่นเป็นฉากหลังเสริมสร้างความโดดเด่นของผลงาน

คำสำคัญ: การตีความ, เรื่องเล่า, การแปลภาษาอักษร

Abstract

This research consists purposes were 1. to examine and interpret the legend surrounding the naming of Nakhon Ratchasima City for the purpose of creating sculptures 2. to investigate how to translate language into visual language from the creative works of artists and 3. to produce sculptures in public settings that are beautiful in form and elicit strong emotions in viewers. This study was qualitative. An observation form and a record form are tools for gathering data. Through content analysis, the information gathered from interview forms and related documents were then content analysis. The research findings were as follows: 1) Thoughts, fantasies, and familial warmth were expressed in the analysis and interpretation of Nakhon Ratchasima's narrative naming. The narrative's vibrancy is in keeping with the central idea of the International Art Exhibition of the Thailand Biennale, Korat, which embodies the locals' wisdom. 2) This research analyzed of the method

for converting literal language to visual language by using language as a starting point for formation. The physical traces of the alphabet remain. The traces are the lion's head and Khun Singha Sakhon's traces are the contours of the male face and the male body leaping forward and 3) The creation of public sculptures in which the aesthetic value and symbolic significance of shapes are expressed through techniques. Nakhon Ratchasima's local area is depicted in terracotta. A clear resin that represents a new era. The piece is also unique because of how it is put together. It is set in a circular pond and has trees in the background that provide shade.

Keywords: Interpretation, Narrative, Literal Translation

บทนำ

ผลงานศิลปกรรมในอดีตมักมีแรงบันดาลใจมาจากเนื้อหาทางศาสนา ความเชื่อในแต่ละท้องถิ่น เช่น จิตรกรรม และ ประติมากรรมทางศาสนา ซึ่งข้อมูล เรื่องราวเริ่มจากการส่งผ่านกันมาโดยวิธีมุขปาฐะ เป็นวรรณกรรมเรื่องเล่าสืบทอดหรือสืบทอด ด้วยการจำแล้วเอาไปเล่าต่อกันมา จนมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นคัมภีร์ทางศาสนาเป็นเอกสารตำนานพื้นบ้าน เรื่อง ปรัมปรา และเรื่องราวที่เล่าขานกันมาซึ่งมีทั้งเรื่องสมจริง การแต่งเติมจินตนาการให้เกินความเป็นจริงซึ่งแสดงให้เห็นว่าบรรพบุรุษของพวกเรา มีความสามารถในการแสดงออกทางความคิดเชิงนามธรรมที่ถูกส่งต่อมาจนถึงพวกเราในปัจจุบัน ทักษะการคิด จินตนาการถึงสิ่งที่ไม่ได้อยู่จริงและสื่อสารมันออกมาได้ด้วยภาษาที่มีความยืดหยุ่นกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ ความสามารถในการถ่ายทอด ข้อมูลที่ไม่มีอยู่จริง เช่น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ วิญญาณ ด้วยวิธีการใช้ภาษาพูด ผ่านเรื่องเล่า ตำนาน นิทาน เรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้ล้วน เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราประดิษฐ์พวกมันขึ้นมาเพื่อเล่าสู่กันมา (นำชัย ชิววิวรรณ, 2561, น.59) นี่คือนวัตกรรมรวมผู้คนใน ชุมชนให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ด้วยความเชื่อ ความศรัทธาอันเดียวกัน ก่อให้เกิดความร่วมแรงร่วมใจ ความเป็นพวก ความ สามัคคีที่จะนำไปสู่การร่วมมือในการสร้างความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งเมืองนครราชสีมาเป็นเมืองหน้าด่าน ศูนย์ราชการ การปกครองทหาร และการค้าที่สำคัญในอดีตจนถึงปัจจุบัน และมีผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์เข้ามาอาศัยอยู่ก่อให้เกิดการ เคลื่อนไหวทางด้านสังคม เศรษฐกิจศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จนเกิดอัตลักษณ์ของตนเองทางด้านมรดกภูมิ-ปัญญาทาง วัฒนธรรม การที่บรรพบุรุษแต่ก่อนพยายามอธิบายที่มาด้วยเรื่องเล่า เป็นนิทานพื้นบ้านและเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเรียกชื่อเมือง นครราชสีมาจากอดีตสืบกันมา ซึ่งมีหลากหลายในแง่มุมแนวคิด ที่มีความแตกต่างกันบ้างตามบริบททางสังคมและช่วงเวลา ที่ต่างกัน ผูกยึดกับตำนาน ความเชื่อทางพุทธศาสนา แม้ยังคงคลาดเคลื่อนไม่ตรงกันอีกทั้งมักเล่าเรื่องเป็นนิทานเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ ทราบเรื่องราวถึงที่มาของชื่อเมือง “นครราชสีมา” การนำความน่าสนใจนี้มาการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมร่วมสมัยอย่างเป็น ระบบ มีวิธีวิทยาที่สามารถชี้ให้เห็นที่มาที่ไป การศึกษาความหมาย โดยผู้วิจัยมีเป้าหมายในการมองหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดกับภาษาที่เปลี่ยนไป ด้วยการจัดระเบียบ ตีความจากประสบการณ์ให้เป็นสิ่งที่มีความหมายไปใช้กับการสร้างผลงาน ประติมากรรมการตีความเรื่องเล่าการเรียกชื่อเมืองนครราชสีมาโดยมีเรื่องเล่าว่า “ผู้กล้าทะเลนายหนึ่งรับอาสาจะไปเกาะลังกาเพื่อ สืบหาหน้ราชสีห์มาถวายกษัตริย์ พระองค์จึงทรงตั้งให้เป็น “ขุนสิงหฬสาคร” ซึ่งได้ออกทะเลไปกลับมาเล่าว่า เคาะห์ร้ายเรือแตก แต่รอดมาได้ เมื่อขึ้นบกไปพบราชสีห์ตัวหนึ่งนอนอยู่ใต้ต้นไม้จึงลอบถือเอาแต่หนังมาทั้งตัว ระหว่างเดินทางกลับได้ตัดเอาหนัง ราชสีห์ที่เล็กละน้อยแลกลเป็นเสปียงกินจนมาถึงเมืองโคราช กษัตริย์เห็นขุนสิงหฬสาครคอนหน้ราชสีห์มา จึงพระราชทานนาม เมืองนั้นว่า “เมืองนครราชสีมา” (หนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน, 2563, น.64) และตามที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรง กล่าวไว้ในหนังสือเที่ยวตามทางรถไฟและรวมเรื่องเมืองนครราชสีมา ว่ามีคำกล่าวกันมาแต่ก่อนอ้างถึงเรื่องในพงศาวดารเหนือที่ กล่าวถึง ขุนสิงหฬสาครซึ่งพระเจ้าโคตรมรุจอินทปัตต์แต่ให้ไปค้าขาย ได้หน้ราชสีห์คอนบ่ามาทางนี้ เมืองจึงชื่อว่าเมือง นครราชสีมาเป็นเรื่องในตำนานเดียวกับเมืองสุพรรณบุรีว่าเดิมชื่อเมืองสองพันบุรีและว่าตำบลสามเสนในกรุงเทพฯนี้เดิมชื่อตำบล

สามแสน เพราะมีคน 300,000 คน มีอากจากพระพุทธรูปที่จมน้ำขึ้นมาได้ ล้วนไม่มีมูลทั้งสิ้น (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2505, น.115-116) ซึ่งแม้จะไม่มีเหตุผลสมเหตุสมผลน่าเชื่อถือ แต่ก็สามารถสร้างจินตนาการ ความตื่นตาตื่นใจมีชีวิตชีวาของเรื่องเล่าที่ปลุกเร้าจิตวิญญาณของการเป็นนักเดินทาง การสร้างความเป็นชุมชน ความจริงตามจินตนาการต่างจากเรื่องโกหก คือมันเป็นเรื่อง ที่ทุกคนเชื่อและตราบเท่าที่ชุมชนยืนยันความเชื่อนั้น ความจริงตามจินตนาการก็ยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนโลกไปได้

ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวมานี้ผู้วิจัยให้ความสนใจในการนำประเด็นเรื่องเล่าที่มาจากเมืองนครราชสีมาในส่วนที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ตีความหมาย สารจากภาษาอักษรเพื่อนำเนื้อหาไปใช้ในการถ่ายทอดผลงานประติมากรรมกับสภาพแวดล้อมที่เป็นการ สื่อภาษาในงานทัศนศิลป์ การนำหลักการของศิลปะกับสภาพแวดล้อม มาผสมผสานกันกับเครื่องมือของการสร้างผลงาน ประติมากรรมและนำมาประยุกต์ใช้จริงในกระบวนการสร้างสรรค์ประติมากรรมนี้โดยเริ่มจากการรับแรงบันดาลใจจากเนื้อหาของ เรื่องเล่านี้ที่ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นทุนทางวัฒนธรรมของชาวจังหวัดนครราชสีมาที่ควรนำมาเผยแพร่ให้เกิดความสนใจ แล้วนำมาแปร ความคิดความรู้สึกนั้นมาสู่ผลงานทัศนศิลป์โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยการศึกษางานของศิลปินท่านอื่น ๆ เกี่ยวกับการ สร้างผลงานทัศนศิลป์ด้วยการใช้ภาษาอักษรเป็นต้นความคิดในการสร้างสรรค์ ซึ่งสิ่งนี้เป็นการรับรู้ที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจได้ เช่นเดียวกันกับสิ่งกระทบอื่น ๆ ศิลปินต่างมีหลักการ มีวิธีการแปลงการเปลี่ยนสาระจากต้นทางความคิดออกมาเป็นผลงาน ทัศนศิลป์ วิธีการที่หลากหลายนี้เป็นสิ่งผู้วิจัยให้ความสนใจที่จะศึกษาและเลือกนำวิธีการแปลงภาษาอักษรที่เหมาะสมกับการ แสดงออก และถ่ายทอดสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพชนเพื่อการสร้างสรรค์
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิธีการแปลงภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน
3. เพื่อสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามของรูปทรง สร้างความหมายและความรู้สึกต่อผู้ชม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการวิจัย ได้แก่ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองนครราชสีมา และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาทั้งหนังสือ เอกสาร บทความ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยลงพื้นที่เก็บ ข้อมูลในเขตตำบลด่านเกวียน อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย อำเภอพิมาย ด้วยเครื่องทาง ทัศนศิลป์ ได้แก่การถ่ายภาพ เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการวาดเส้นเพื่อสร้างองค์ประกอบ ของผลงานการพัฒนาความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต และแบบบันทึกข้อมูลจากกระบวนการภาคสนาม โดยลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบล ด่านเกวียน อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย อำเภอพิมาย ด้วยเครื่องทางทัศนศิลป์ คือ การ ถ่ายภาพ เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการวาดเส้นเพื่อสร้างองค์ประกอบของผลงาน การ พัฒนาความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

3. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองนครราชสีมา และ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาทั้งหนังสือ เอกสาร บทความ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และจากเครื่องการวิจัยในการเก็บข้อมูล ภาคสนาม โดยลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตตำบลด่านเกวียน อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย อำเภอพิมาย ด้วยเครื่องทางทัศนศิลป์ ได้แก่การถ่ายภาพ เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการ วาดเส้นเพื่อสร้างองค์ประกอบของผลงานการพัฒนาความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบบันทึก และการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการตีความเรื่องเล่าเมืองนครราชสีมาและวิธีการแปรภาษาอักษรสู่การสร้างสรรคประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพชนเพื่อการสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างผลงานติดตั้งที่เมืองนครราชสีมาที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน จึงเป็นเหตุที่ต้องทำความเข้าใจที่มาของชื่อเมืองนครราชสีมาในหลากหลายมุมมองทั้งแบบเป็นทางการ เช่น จดหมายเหตุ เอกสารที่ราชการ และแบบไม่เป็นทางการเช่นนิทาน ตำนาน เรื่องเล่าพื้นถิ่น ฯลฯ จากการพิจารณาที่ความหมายจากเรื่องเล่าชื่อเมืองนครราชสีมาที่เป็นคำพ้องเสียง คือคำที่ออกเสียงเหมือนกันกับอีกคำหนึ่ง สะกดไม่เหมือนกันและมีความหมายต่างกัน ของคำว่า “คอนราชสีห์มา” ซึ่งมีที่มาจากกริยาของบุคคลที่แบกคอนหนังราชสีห์เดินทางมา ที่แตกต่างจากความหมายอย่างทางการคือในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199 - 2231) ได้โปรดให้สร้างเมืองใหม่ขึ้นใน พื้นที่ตัวเมืองปัจจุบัน โดยเอาชื่อ “เมืองโคราชะปุระ” กับ “เมืองเสมา” มาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไป เรียกว่า “เมืองโคราช” (ขรรค์ชัย บุนปาน และสุจิตต์ วงษ์เทศ, 2558) ในหนังสือโบราณคดีที่ว่าเมืองเดิมของนครราชสีมา น่าจะได้แก่ “เมืองเก่า” ซึ่งเป็นเมืองโบราณ ตั้งอยู่ฝั่งทิศใต้ของลำตะคอง ในเขตอำเภอสูงเนิน และทรงสันนิษฐานว่า เมืองเก่านั้น เดิมชื่อ “โคราชะปุระ” ตามชื่อเมืองในอินเดียต่อมาเรียกเพี้ยนเป็น “เมืองโคราช” (เจ้าพระยานครราชสีมา ทองอินทร์ ณ ราชสีมา, 2531, น.7) จากหลักฐานเอกสารทางราชการและงานเขียนทางวิชาการสำคัญที่กล่าวมานี้ จึงมิได้หมายความว่าชื่อเมือง “นครราชสีมา” เป็นเพราะนายจันทน์ ขุนสิงหเสาศร คอนหนังราชสีห์มาถึงเมืองนี้ จะเป็นเหตุของชื่อเมืองนครราชสีมา ก็หาไม่ นามเมืองนครราชสีมา (3) สำหรับผู้วิจัยสนใจเรื่องเล่าที่ปรากฏในหนังสือ เทียวตามทางรถไฟ และรวมเรื่องเมืองนครราชสีมาที่นิพนธ์โดย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงนิพนธ์ให้ความรู้ในทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ตลอดจน รวบรวมเรื่องเล่าต่าง ๆ ในชุมชนที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการรับรู้ชื่อบ้านนามเมืองนครราชสีมา นี้ ใช้โครงเรื่องจากตำนานหรือนิทานจินตนาการให้เป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา เพื่อยึดโยงความเป็นถิ่นฐานพื้นที่กับผู้คนก่อให้เกิดความเป็นพวกพ้องนำมาสู่ความร่วมมือในการพัฒนาสังคมร่วมกัน

เรื่องเล่านี้เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น บางเรื่องอาจจะไม่สมเหตุสมผลสำหรับกรอบความคิดของคนในรุ่นปัจจุบัน แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยรู้สึกได้คือเรื่องเล่าเหล่านี้ทำให้เกิดความคิด จินตนาการ ความตื่นตื้นสนุกสนานน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ความมีชีวิตชีวาของเรื่องเล่าที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของ Thailand Biennale Korat 2021 ครั้งนี้ คือ “ทุนร่วมทางสังคม” (Social Common Capital) ซึ่งผู้วิจัยมีมุมมองว่าทุนเชิงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมอันหนึ่งคือความเชื่อที่คนคิดจากเรื่องเล่าในชุมชนเป็นทุนทางสังคมภายในที่น่าสนใจนี้ จึงได้นำความสามารถในการสื่อสารเรื่องเล่าความเป็นมาของชื่อเมืองนี้มานำเสนอใช้เป็นแนว คิดด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

2. การศึกษาและวิเคราะห์วิธีการแปรภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางวิธีการแปรภาษาอักษรสู่การสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำเสนอให้เห็นการตีความของภาษาอักษรให้เป็นรูปทรงทางประติมากรรมร่วมสมัยที่จะนำมาใช้ร่วมกับการผลการวิเคราะห์เรื่องเล่าเกี่ยวกับชื่อเมืองนครราชสีมา และสังเคราะห์สู่การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ ผลการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน และวิเคราะห์การแปลงภาษาตัวอักษรที่นำไปสู่ภาษาภาพ ศิลปินที่ใช้ข้อความในการแสดงออกและดึงอารมณ์ออกมาด้วยการใช้ข้อความ เป็นสื่อกลางในการแสดงออกทางศิลปะ เป็นเครื่องมือหลักในการส่งข้อความเพื่อการสื่อสารความคิด

ออกไป แน่แน่นอนว่าข้อความและงานศิลปะมีความเกี่ยวพันกันมานาน มีการกำหนดความเกี่ยวข้องกันกับตัวอักษรและภาพในงานทัศนศิลป์ จากการได้สำรวจกลวิธีในการใช้ภาษาอักษรมาสู่การทำงานร่วมกันกับภาษาภาพ ซึ่งพบว่ามีหลากหลายรูปแบบและผู้วิจัยจำแนกได้ ดังนี้

2.1 การใช้อักษรเป็นทัศนธาตุทางศิลปะ เช่นผลงาน Cubists ของฌอร์ฌ บรัก (Georges Braque) และของปาโบล ปิกาโซ (Pablo Picasso) เป็นการผสมผสานข้อความเข้ากับชิ้นงานศิลปะอักษรเป็นเพียงลวดลายหรือส่วนประกอบหนึ่งที่มีเจตจำนงทางด้านสุนทรียภาพทางสายตามากกว่าจะสื่อความหมายของตัวอักษร หรือไม่ได้สร้างไว้ให้อ่าน ให้รู้เรื่อง แต่สร้างให้มองเท่านั้น

2.2 การใช้ภาษาอักษรเพื่อสื่อสารประกอบกันในผลงาน อาจมีการใช้ที่ภาพและความหมายตัวอักษรไม่มีความสอดคล้องกันหรือนำภาพและภาษาอักษรมาเคียงกัน คู่กันเพื่อสื่อความหมายและกระตุ้นสร้างจินตนาการเช่น René Magritte ศิลปินเซอร์เรียลลิสต์มีชื่อเสียงโด่งดังเขียนว่า “Ceci n'est pas une pipe” (นี่ไม่ใช่กล้องยาสูบ) ผลงานที่เปิดช่องว่างตรงกลางของการสร้างความหมายระหว่างภาษาที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbol) กับภาพวาดที่เป็นเหมือนสัญลักษณ์รูป (Icon) ทั้ง 2 สิ่งถูกสร้างรวมขึ้นมาเพื่อถ่ายทอดบางสิ่งบางอย่าง

2.3 การใช้ภาษามาประกอบเป็นรูปทรงเป็นภาพใหม่ขยายความหมายและกระตุ้นจินตนาการให้ลึกซึ้งลงไปในเรื่องของผลงานยิ่งขึ้น เช่น รูปรอยสัก “สับขาหลาย” ของชายไทยในอดีต ภาพสัตว์, รูปทรงในธรรมชาติ เช่น ลายตัวมอมลายดอกผักแว่น ผสานเส้นอักษรโบราณเป็นความเชื่อส่วนตัวในเรื่องโชค อยู่ยงคงกระพัน ฯลฯ

2.4 การใช้ภาษาตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจและความคิดจากความหมายของคำการใช้ตัวอักษรอย่างเด่นชัด เป็นการแฝงความหมายที่มากับตัวอักษรไว้ได้อย่างแยบยล ส่วนมากเป็นศิลปินแนว คอนเซ็ปชวล อาร์ต (Conceptual Art)

2.5 การใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลือปรากฏอยู่ โดยผู้ชมยังคงพบเห็นมีการแทนค่าความหมายในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic) และสื่อแทน (Representation) จากภาษาอักษร (ธนศ วงศ์ยานนาวา, 2559, น.38)

2.6 การใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยไม่มีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลืออยู่เลย แต่เป็นการตีความโดยกรอบความคิด ความรู้สึก วัฒนธรรมจนกลายเป็นผลลัพธ์ เป็นอาการ เพื่อสร้างเป็นผลงาน

จากตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่ผู้วิจัยได้สำรวจมาพบว่า การใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลือปรากฏอยู่มีความน่าสนใจสำหรับผู้วิจัย เช่นผลงานของหวง หย่ง ผิง (Huang Yong Ping) ที่มีการใช้ภาษาที่เป็นพระวจนะของพระเยซูจากคัมภีร์ไบเบิลฉบับภาษาฝรั่งเศสที่ว่า “ให้อูฐรอดรูเข็ม “เข็ม-ด้าย” ยิ่งง่ายกว่าการเข้าสู่อาณาจักรพระเจ้าของคนมั่งมี” (Bible Hub, Matthew, 2022) ด้วยประโยคจากพระคัมภีร์เพียงประโยคเดียวศิลปินสามารถสร้างผลงานที่โยงไปถึงศาสนาหรือความเชื่อของผู้คนจำนวนมากในโลกทั้งในปัจจุบัน และผู้วิจัยเองได้ใช้เรื่องเล่าเกี่ยวกับชื่อเมือง นครราชสีมา การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากทั้งภาคเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางศิลปะเพื่อสร้างกรอบความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อเชื่อมโยงความคิด ประสบการณ์ กลวิธีในการแสดงออกนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปแนวทางการสร้างผลงานโดยมีสาระสำคัญที่จะนำเสนอคือเพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมร่วมสมัยที่แทนค่าความหมายในเชิงสัญลักษณ์ และการสร้างสิ่งสื่อแทน เพื่อส่งเสริมเนื้อหาและกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตีความตามจินตนาการจากรูปทรง วัสดุ และองค์ประกอบทางศิลปะที่ผู้วิจัยได้สื่อสร้างในผลงาน

รูปภาพประกอบที่ 1 ชื่อผลงาน Camel 2012 สื่อ: ศิลปะหรือเทคนิคการทำให้สัตว์ที่ตายมีรูปร่างเหมือนมีชีวิต, พรหม เข็ม และเชือก ขนาด 162.6 x 340.4 x 66 ซม. (HUANG YONG PING, 2012)

3. การสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามของรูปทรง สร้างความหมายและความรู้สึกต่อผู้ชม

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ “พลังของเรื่องเล่าและจินตนาการร่วม” ที่เชื่อมโยงความเป็นผู้คนในถิ่นฐานเดียวกันของผู้คนในอดีตมาถึงปัจจุบัน ความที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาสื่อไปถึงภูมิปัญญาอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองสืบเนื่องของเมืองนครราชสีมา รูปทรงที่มีความหมาย รูปแบบทางกายภาพของสัญลักษณ์ซึ่งมีรหัสหมายที่สื่อให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์แห่งภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา สรูปประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ ผู้วิจัยตีความทุนเชิงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมอันหนึ่งคือความเชื่อ ทักษะคิดจากเรื่องเล่าในชุมชนเป็นทุนทางสังคมภายในที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ถอดเนื้อหาของเรื่องเล่า โดยได้เลือกใช้วิธีการใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยยังมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลืออยู่การแทนค่าความหมายในเชิงสัญลักษณ์ และภาพสื่อแทนจากภาษาอักษรด้วยเทคนิควิธีการทางประติมากรรมสู่จินตนาการถึงเรื่องราว ตลอดจน เทคนิควิธีการ เช่น ดินเผาที่สื่อสารถึงเครื่องปั้นดินเผาบ้านด่านเกวียนที่ขึ้นชื่อของเมืองนครราชสีมา เรซินใสที่สื่อสารความเปลี่ยนแปลง ความแตกต่างขัดแย้ง ความกลมกลืน และองค์ประกอบโดยรวมของผลงานทั้งหมดโดยกำหนดการใช้พื้นที่ที่เป็นในบ่อน้ำที่มีระยะในการมองที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เห็นผลงานใกล้และไกลจนเกินไป ภาพสะท้อนของผิวน้ำจะสร้างความหมายให้ผลงานมากยิ่งขึ้น การกำหนดทิศทางโดยองค์ประกอบของรูปทรงที่นำสายตาให้มีความเคลื่อนไหว

3.2 การวิเคราะห์สร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ “พลังของเรื่องเล่าและจินตนาการร่วม” ประกอบไปด้วย รูปทรง เทคนิคกลวิธี ดังนี้

1) รูปทรงใบหน้าผู้ชาย และท่าทางการพุ่งกระโจนของร่างผู้ชาย สื่อความหมายถึง “ขุนสิงหฬสาร (ผู้กล้าหาญ) ซึ่งได้ออกทะเล (ผจญภัย)” ในผลงานทัศนศิลป์ก็จะพบกับรูปทรงของใบหน้าผู้ชาย และท่าทางการพุ่งกระโจนของร่างผู้ชายบุคคลที่กล้าจะออกไปสำรวจโลกภายนอกรูปทรงร่างกายที่ทะลุผ่านออกจากหัวนั้นเกิดความรู้สึกขัดแย้งรุนแรงกันระหว่างเส้นตั้ง (ใบหน้า) และเส้นนอน(ร่างที่กระโจนทะลุผ่าน)สื่อสภาวะการตื่นตัว วัสดุดินเผา เป็นวัฒนธรรมเชิงทัศนศิลป์ที่สืบเนื่องภูมิปัญญาของบรรพชน

2) รูปทรงใบหน้าผู้หญิงและเด็กเล็ก สื่อถึงความเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ลูกที่ได้รับการดูแล ปกป้องจากแม่

3) รูปทรงสิงโต สื่อถึงความหมายที่ซอันทบและจินตนาการในความเข้าใจยิ่งขึ้นไปอีกเพราะราชสีห์นั้นเป็นตราสัญลักษณ์เก่าแก่ของบ้านเมือง สร้างจากวัสดุดินเผา เป็นวัฒนธรรมเชิงทัศนศิลป์ที่สืบเนื่องภูมิปัญญาของบรรพชน

4) รูปทรงแมว สื่อถึงแมวโคราช หรือแมวมาเลศ สัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนครราชสีมา วัสดุดินเผา เป็นวัฒนธรรมเชิงทัศนศิลป์ที่สืบเนื่องภูมิปัญญาของบรรพชน

5) รูปทรงมือในท่ามูทธา สื่อถึงท่าทางแสดงสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมทางความเชื่อที่มีมาตั้งแต่อดีต สื่อสร้างความหมายในทางที่ดี วัสดุในการสร้างผลงานคือเรซินใส ซึ่งเป็นเทคนิคกระบวนการทางเคมีสมัยใหม่

รูปภาพประกอบที่ 2 ชื่อผลงานพลังของเรื่องเล่าและจินตนาการร่วม, ปีที่สร้างสรรค์ 2564 เทคนิค โลหะ, ดินเผา, อีพ็อกซี เรซิน ขนาดสูง 4.50 เมตร, บ่อน้ำรูปวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 เมตร (ที่มา: ประสิทธิ์ วิชายุ, 2564)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการตีความเรื่องเล่าเมืองนครราชสีมาและวิธีการแปลภาษาอักษรสู่การสร้างสรรคประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพชนเพื่อการสร้างสรรค์ พบว่าการศึกษาและตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมาที่แสดงคือความคิด จินตนาการ ความอบอุ่นของครอบครัว ความมีชีวิตชีวาของเรื่องเล่าที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของโครงการงานแสดงมหกรรมศิลปะนานาชาติ Thailand Biennale, Korat ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิธีการแปลภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน พบว่าการศึกษาและวิเคราะห์วิธีการแปลภาษาอักษรสู่ภาษาทางทัศนศิลป์โดยวิธีการใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยยังคงมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลืออยู่ คือเรื่องเล่าของราชสีห์ร่องรอยคือหัวสิงห์ และขุนสิงห์หสาครร่องรอยคือรูปทรงใบหน้าผู้ชายและร่างกายผู้ชายที่กระโจนไปด้านหน้า

3. เพื่อสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามของรูปทรง สร้างความหมายและความรู้สึกต่อผู้ชม พบว่าการสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะที่มีความงามและความหมายของรูปทรงสัญลักษณ์ต่าง ๆ แสดงออกด้วยเทคนิค ดินเผาที่สื่อถึงพื้นถิ่นเมืองนครราชสีมา เรซินใสที่สื่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และองค์ประกอบโดยรวมของผลงานที่กำหนดให้อยู่ในบ่อน้ำทรงกลมและมีต้นไม้ที่ร่มรื่นเป็นฉากหลังเสริมสร้างความโดดเด่นของผลงาน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการตีความเรื่องเล่าเมืองนครราชสีมาและวิธีการแปลภาษาอักษรสู่การสร้างสรรคประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

แนวความคิดการสร้างผลงานประติมากรรมติดตั้งถาวรจากการตีความเรื่องเล่าการตั้งชื่อเมืองนครราชสีมา เพื่อนำไปสู่การรับรู้ของผู้สนใจในวงกว้าง เป็นสิ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพชนในการสร้างเรื่องเล่าที่มีความเป็นจินตนาการ สร้างสำนึกร่วมของความเป็นคนในแผ่นดินเกิดเดียวกัน และสร้างความหมายหลากหลายตามมุมมองของผู้คนที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละคน เป็นการเชื่อมโยงความคิดและจินตนาการสร้างเรื่องราว สื่อผ่านภาษาภาพที่มีความยืดหยุ่น ผูกโยงเป็นเรื่องเล่า ตำนาน ความเชื่อที่มาจากเมืองนครราชสีมาต่อคนรุ่นหลัง

วิธีการแปลงภาษาอักษรสู่ภาษาทัศนศิลป์ ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลแรงบันดาลใจจากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่ใช้วิธีการคือการใช้ภาษาที่เป็นจุดเริ่มต้นมาสู่รูป โดยยังคงมีร่องรอยทางกายภาพของภาษาอักษรหลงเหลือปรากฏอยู่ โดยการเปลี่ยนเรื่องเล่านี้เป็นเป้าหมายหลักที่ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นกระบวนการเปลี่ยนเนื้อหาทางภาษาหนึ่งให้กลายเป็นภาษาหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการของศิลปินไทยและต่างประเทศเช่น จักรพันธ์ วิลาสินีกุล กับชื่อ “ข้างตายทั้งตัวเอาไปบัวมาปิด” ที่ได้นำคำพังเพยมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ปราบปรามประชาชนโดยรัฐบาลทหารในปีพ.ศ. 2534 เพื่อสร้างผลงานที่มีรูปทรงของหัวและงาของช้าง และสอดคล้องกับแนวคิดของ หวง หย่ง ผิง ศิลปินจีนที่มีการใช้ภาษาที่เป็นพระวจนะของพระเยซูจากคัมภีร์ไบเบิลฉบับภาษาฝรั่งเศสที่ว่า “ให้อูฐรอดรูซึม “เข็ม-ด้าย” ยิ่งง่ายกว่าการเข้าสู่อาณาจักรพระเจ้าของคนมั่งมี” มาสร้างผลงานที่มีรูปทรงของอูฐ เข็ม และด้าย แม้อาจจะไม่ได้คงสาระเดิมไว้ให้มากที่สุดแต่ก็เปิดโอกาสและอิสระในการตีความ การสื่อความคิดเป็นลักษณะนามธรรมอื่น ๆ ผ่านรูปแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สื่อออกมาเป็นงานศิลปะนี้มีมายาวนานแล้วโดยรูปแบบในการสื่อนั้นมีอยู่ในรูปแบบของ จิตรกรรม ประติมากรรมและสืบทอดกันมาให้เห็นจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับลัทธิและศาสนาที่มีความคุ้นเคยของผู้นับถือศาสนาพุทธ เช่น พระพุทธรูปปางต่าง ๆ เรียกว่าประติมากรวิทยา (Iconography) ซึ่ง Panofsky (1972, p.3) ได้ศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะที่เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราว (Subject Matter) หรือความหมาย (Meaning) ของผลงานศิลปะที่แอบแฝงอยู่ภายใต้รูปทรงที่ปรากฏ สอดคล้องกับเชษฐ ติงสัญชลี (2558, น.251) การตีความตามคัมภีร์ทางศาสนาเพื่อสร้างพระพุทธรูปของไทยที่มีประติมากรวิทยาตรงกับคัมภีร์สาธนา มาลา การนำนิทานพื้นบ้าน (Folk) มาสร้างให้มีการเคลื่อนไหว (Dynamic) จากบริบททางสังคมท้องถิ่นในยุคสมัยปัจจุบัน นับได้ว่าผู้วิจัยได้แสดงความพยายามที่จะนำเนื้อหาของเรื่องเล่าที่มาจากชื่อเมืองนครราชสีมาที่เป็นภาษาพูดเปลี่ยนให้เป็นภาษาทางทัศนศิลป์เป็นประติมากรรมร่วมสมัย เป็นการรับรู้ประวัติความสำคัญเรื่องเล่าที่มาของเมืองนครราชสีมาในมิติใหม่ได้เกิดขึ้น

ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่ซับซ้อนที่ซ่อนอยู่ภายใต้สัญลักษณ์ทางภาษาที่ปรากฏ ตลอดจน ความรู้สึก ความหมายทางสุนทรียภาพ ดังปรากฏในการวิเคราะห์ผลงาน โดยมีคุณค่าของงานประติมากรรม ความงามของรูปทรงแสดงคุณค่าความหมายของวัสดุและความรู้สึกในการมองเห็นของการประกอบสร้างชิ้นงานผลงานดินเผาขนาดใหญ่ที่เกิดจากเทคนิควิธีการแบบดั้งเดิมในชุมชน เป็นวัสดุที่เก่าแก่ที่สุดชนิดหนึ่งสำหรับงานประติมากรรม กรรมวิธีดังกล่าวจะมีการพัฒนาเพื่อให้กลายมาเป็นผลงานศิลปะร่วมสมัยบ้างแล้วโดยศิลปินท่านอื่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น รูปประติมากรรมดินเผาของทหารในสุสานจีนซีอองเต้ เมืองซีอาน ประเทศจีน ที่เป็นหุ่นปั้นขนาดเท่าตัวคนจริง (มาลินี คัมภีร์ญาณนนท์, 2546, น.83) ที่ใช้เทคนิคดินเผา (terracotta) เช่นกัน แต่ก็ยังไม่พบการนำคุณสมบัติของเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านมาประกอบสร้างให้เป็นประติมากรรมร่วมสมัยที่มีขนาดใหญ่ มีความสูง 4.50 เมตรเช่นนี้ โดยการเปลี่ยนสภาพการแตกร้าทางเทคนิคให้เป็นความจงใจให้เป็นทัศนธาตุ (Element) ของผลงานการสร้างรูปทรงที่มีขนาดใหญ่อมมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชมในการดึงดูดความสนใจ วัสดุดินเผาและเรซินใสติดตั้งกลางบ่อน้ำ แสงจากดวงอาทิตย์สะท้อนบนผิวน้ำ สร้างมิติเกิดการเคลื่อนไหวสื่อสารถึงความอุดมสมบูรณ์ของจังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะเป็นการสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมวัฒนธรรมในชุมชนต่าง ๆ ล้วนมีประวัติความเป็นมาของแต่ละชุมชนที่มีเอกลักษณ์ ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างพื้นที่สำหรับการสร้างสรรค์ประติมากรรมกับพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดการเรียนรู้คุณค่าทางประวัติศาสตร์ของผู้คนในชุมชนและสังคม

1.2 การศึกษาและตีความเรื่องเล่าเรื่องแต่งจากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ของแต่ละชุมชน เช่น เกร็ดประวัติ, ตำนาน, นิทานปรัมปรา, นวนิยายทางประวัติศาสตร์ ด้วยหลักการที่ใช้ภาษาอักษรมาแปลงความ ถอดน้าสาระ เนื้อหาสู่การสร้างสรรคใน

รูปแบบต่าง ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ความเป็นมาของบรรพบุรุษในวงกว้าง ช่วยสร้างสิ่งที่ยึดโยงผู้คนในสังคมทำให้เกิดความเป็น
หมู่คณะที่สามารถนำไปสู่การตีความในแง่มุมต่าง ๆ สร้างความหมายอย่างกว้างขวางต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับกระบวนการตีความและ
กระบวนการแปรภาษาอักษรมาใช้ในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ กระบวนการดังกล่าวสามารถเป็นแนวทางให้แก่ผู้สนใจ ได้นำ
หลักการนี้ไปใช้เทียบเคียงกับผลงานสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล เพื่อต่อยอดพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์นี้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการตีความเรื่องเล่าเมืองนครราชสีมา และวิธีการแปรภาษาอักษรสู่การสร้างสรรค์ประติมากรรมในพื้นที่
สาธารณะ สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ด้วยได้รับความกรุณาจากท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณ เข็มรัตน์ กองสุข ผู้คอยเอาใจใส่ ชี้แนะ
สั่งสอน เปิดดวงตาให้เห็นธรรมในโลกศิลปะ ดร.เตยงาม คุปตะ รองศาสตราจารย์ ดร.อาคม เสงี่ยมวิบูล ซึ่งสละเวลาอันมีค่าคอยให้
คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนคุณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุก ๆ ท่านที่สนับสนุนประสานงาน และ
อำนวยความสะดวกให้ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2505). *เที่ยวตามทางรถไฟ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอกรังการพิมพ์
 ชรัศชัย บุนปาน และสุจิตต์ วงษ์เทศ. (2558). *โคราชของเรา*. นนทบุรี: มติชนปากเกร็ด
 เจ้าพระยานครราชสีมา ทองอินทร์ ณ ราชสีมา. (2531). *นามเมืองนครราชสีมา*. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2565, จาก
<https://koratdaily.com/blog.php?id=7173>
 เชษฐ ติงคสัญชลี. (2558). “ศิลปะไทย ภายใต้แรงบันดาลใจจากศิลปะอินเดียแบบปาละ. กรุงเทพฯ: มติชน
 เซเปียนส์. (2561). *Sapiens A Brief History of Humankind*. (นำชัย ชีววิวรรธน์, แปล). กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป
 ธนศ วงศ์ยานนาวา. (2559). *เพศ: จากธรรมชาติสู่จริยธรรมจนถึงสุนทรียะ*. กรุงเทพฯ: สมมติ
 มาลินี คัมภีร์ญาณนนท์. (2546). *แลหลังภาพชีวิตชาวจีนจาก "หมิงฉี"*. กรุงเทพฯ: วารสารดำรงวิชาการ.
 หนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน. (2563). *เมืองโคราช*. จังหวัดนครราชสีมา
 Bible Hub, Matthew. (2022). *Camel*. Retrieved 15 January 2021, from <https://biblehub.com/matthew/19-24.htm>
 HUANG YONG PING. (2012). *Camel, 2012 Taxidermy animal, rug, needle and cord*. Retrieved 15 January 2021,
 from <https://www.gladstonegallery.com/artist/huang-yong-ping/work-detail/430/em-camel-em>
 Panofsky, E. (1972). *Studies in Iconology: Humanistic Theme in the Art of the Renaissance*. Boulder: Westview
 ress.